

INTERNATIONAL WEEKLY

№ 2

01.02.2017 – 15.02.2017

Foreign
Policy
Research
Institute

**Видання "INTERNATIONAL WEEKLY"
здійснюється за підтримкою
ФОНДУ ФРІДРІХА НАУМАННА ЗА СВОБОДУ
та Центру інформації та документації
НАТО в Україні**

Friedrich Naumann
STIFTUNG

FÜR DIE FREIHEIT

ЗМІСТ

Україна – Європейський союз.....	3
АНАЛІЗ ТЕМИ ТИЖНЯ	3
<i>Європейський Союз все гостріше відчуває пряму небезпеку поблизу кордонів з Росією</i>	<i>3</i>
Візова політика та регіональне співробітництво.....	4
<i>В ЄС домовилися про безвіз для України з літа 2017 року – джерела.....</i>	<i>4</i>
<i>Володимир Гройсман та Жан-Клод Юнкер обговорили поглиблення співробітництва України та ЄС в економічній та енергетичній сферах.....</i>	<i>4</i>
Безпека.....	5
<i>У ЄС виступили на підтримку продовження санкцій проти Росії через її дії в Україні.....</i>	<i>5</i>
Україна – НАТО.....	6
АНАЛІЗ ТЕМИ ТИЖНЯ	6
<i>НАТО приступила до реалізації стратегії політико-дипломатичного стримування Росії</i>	<i>6</i>
Євроатлантичний процес в Україні.....	8
<i>НАТО привітала прогрес України в реалізації антикорупційних реформ</i>	<i>8</i>
<i>Прем'єр-міністр і в. о Генерального секретаря НАТО обговорили поступ Уряду у проведенні реформ</i>	<i>8</i>
НАТО у фокусі тижня.....	9
<i>Трамп обговорив події на Донбасі з генеральним секретарем НАТО</i>	<i>9</i>
<i>Екс-голова командування НАТО закликав Трампа озброїти Україну, щоб не повторити помилок Обами.....</i>	<i>10</i>
Зовнішня політика.....	11
АНАЛІЗ ТЕМИ ТИЖНЯ	11
<i>Україна поновлює активність своєї зовнішньої політики у Чорноморському регіоні.....</i>	<i>11</i>
Двосторонні відносини.....	13
Литва	13
США	13
Болгарія	13
Словаччина.....	14
Опір російській гібридній війні.....	15
АНАЛІЗ ТЕМИ ТИЖНЯ	15
<i>Донбас: окупація чи ефективний контроль?</i>	<i>15</i>

Україна – Європейський союз**АНАЛІЗ ТЕМИ ТИЖНЯ*****Європейський Союз все гостріше відчуває пряму небезпеку поблизу кордонів з Росією***

Протягом останніх двох тижнів значно активізувався політичний діалог між Україною та ЄС. Зокрема, 6 лютого відбулося засідання Ради ЄС з питань закордонних справ. Засідання пройшло під головуванням високого представника ЄС з питань зовнішньої політики та політики безпеки Федеріки Могеріні. Пріоритетним питанням для обговорення стало загострення ситуації на сході України. Окрім того, міністри оцінили прогрес з імплементації порядку денного реформ, якого було досягнуто упродовж попередніх років, зосередили увагу на погіршенні безпекової та гуманітарної ситуації на Донбасі, зокрема в районі Авдіївки.

Сповнені рішучості довше не чекати на чітку позицію Вашингтона, міністри закордонних справ ЄС заявили, що економічні санкції повинні зберігатися до виконання президентом Росії Володимиром Путіним його обіцянки сприяти перемир'ю на Донбасі і вивести важку зброю з прикордонних районів. В свою чергу Федеріка Могеріні заявила: **«Євросоюз ніколи не визнає анексії Криму»**. Будучи солідарним з нею британський міністр закордонних справ Борис Джонсон заявив: «Великобританія наполегливо вказуватиме на відсутність будь-яких підстав для пом'якшення санкцій, і на наявність низки підстав для збереження тиску на Росію».[1]

За результатами засідання, Рада ЄС висловила свою тверду прихильність підтримці української програми реформ при збереженні суттєвої фінансової підтримки, а також через консультативної місії ЄС (EUAM Україна). Рада закликала до повного здійснення цих реформ, а також побажала українській владі досягти прогресу в таких областях, як конституційна, судова та виборча реформи, державне управління, а також в реформуванні енергетичного сектора. Не оминула Рада ЄС і погіршення гуманітарної ситуації на сході України висловивши свою традиційну стурбованість з цього приводу. Паралельно в цей же день (6 лютого) українське питання дискутувалось і в Європейському парламенті. Деякі парламентарі закликали Євросоюз бути більш проактивним і розпочати дискусії щодо можливості розгортання Спільної безпеково-оборонної поліційної місії в Україні та не зволікати з наданням українським громадянам безвізового доступу до Союзу – оскільки Україна виконала усі 144 критерії плану дій з візової лібералізації. [2]

У той час, коли політика Трампа щодо України децю суперечлива, попри його заяви про підтримку, тема України стала на порядку денному у структурах ЄС. З кожним фактом ескалації російської агресії на сході України, Європейський Союз

відчуває пряму небезпеку поблизу своїх кордонів. Підтримка України з боку ЄС – це перш за все вклад у власну безпеку і дії ЄС повинні мати більш рішучий характер.

1. <http://ukrainian.voanews.com/a/mogherini-eu-ukraine/3708049.html>
2. <http://eu.prostir.ua/news/271889.html>

Візова політика та регіональне співробітництво

В ЄС домовилися про безвіз для України з літа 2017 року – джерела

02.02.2017

Безвізовий режим України з Європейським союзом почне повноцінно працювати влітку 2017 року.

Про це йдеться у статті "Безвіз до відпустки: в ЄС узгодили, коли візьмуться за скасування віз для України".

"Співрозмовники в Єврокомісії та Раді ЄС стверджують, що український безвіз буде схвалений наприкінці весни, а запрацює – влітку. Найчастіше звучить припущення, що вже в липні українці їздитимуть до ЄС без віз. Можливо, навіть з 1 липня", - йдеться у статті.

Для розблокування українського безвізу ЄС має остаточно схвалити "механізм призупинення". Процедура його ухвалення орієнтовно триватиме до кінця лютого.

В березні можна розраховувати на початок тріалогу щодо України (у випадку Гру зіі він забрав лише один день), в квітні – переклад та розгляд документа в Європарламенті, в травні – на схвалення Радою ЄС.

Якщо відхиленя від графіку не буде, червень стане датою початку роботи безвізового режиму України з ЄС.

З процедур ухвалення рішень в ЄС виходить, що фактична дія безвізу на кордоні може розпочатися в червні, а остаточне рішення Ради ЄС ухвалить в травні, після президентських виборів у Франції.

Раніше повідомлялося, що ЄС може розпочати тріалог щодо візової лібералізації з Україною наприкінці березня – на початку квітня.

Нагадаємо, в Брюсселі очікують, що Україна може отримати рішення про безвізовий режим з ЄС до травня-червня.

Українська правда

Володимир Гройсман та Жан-Клод Юнкер обговорили поглиблення співробітництва України та ЄС в економічній та енергетичній сферах

10.02.2017

Прем'єр-міністр України Володимир Гройсман у Брюсселі провів перемовини із Президентом Європейської Комісії Жан-Клодом Юнкером.

Однією з головних тем перемовин стало поглиблення співробітництва України та Європейського Союзу в економічній, енергетичній сферах.

Володимир Гройсман подякував Єврокомісії за пропозицію щодо надання Україні додаткових автономних торговельних преференцій для українських виробників. "Їх затвердження сприятиме більш динамічному розвитку нашої двосторонньої торгівлі", - сказав він.

За його словами, підтримка українських виробників та розширення їхніх можливостей на ринку ЄС є важливим пунктом співробітництва України та ЄС.

Володимир Гройсман та Жан-Клод Юнкер також скоординували дії у сфері енергетики. У цьому контексті обговорено питання енергетичної безпеки ЄС та важливе значення транзитної ролі України.

Підписання Меморандуму про стратегічне енергетичне партнерство Україна - ЄС створило передумови для поступу в питаннях інтеграції енергетичних ринків України та ЄС, зазначив Глава українського Уряду.

Україна розраховує на подальшу підтримку та солідарність з боку Європейської Комісії в контексті протидії реалізації політичних проєктів з будівництва та трубопроводів Північний потік 2 та Турецький потік, наголосив Прем'єр-міністр.

"Порядок денний наших переговорів був всеохопний і доволі насичений. Приємно відзначити, що з усіх питань в нас є спільне розуміння того, як ми далі маємо спільно просуватися

уперед задля зміцнення і розбудови партнерства між Україною та ЄС на принципах політичної асоціації та економічної інтеграції", - зауважив Володимир Гройсман.

Урядовий портал

Безпека

У ЄС виступили на підтримку продовження санкцій проти Росії через її дії в Україні

06.02.2017

«Євросоюз ніколи не визнає анексії Криму» - Федеріка Моґеріні

На засіданні Ради міністрів закордонних справ країн Європейського Союзу у понеділок у Брюсселі представники ЄС пообіцяли продовжувати санкції проти Росії за дестабілізацію нею розтерзаної війною України, незважаючи на невизначеність президента США Дональда Трампа щодо його відносин з Москвою.

Сповнені рішучості довше не чекати на чітку позицію Вашингтона, міністри закордонних справ ЄС заявили, що економічні санкції повинні зберігатися до виконання президентом Росії Володимиром Путіним його обіцянки сприяти перемир'ю на Донбасі і запевнити виведення важкої зброї з прикордонних районів.

Як повідомляє видання The New York Times, високий представник Євросоюзу із закордонних справ і політики безпеки Федеріка Моґеріні наголосила, що ЄС ніколи не визнає анексії Кримського півострова Росією і наполягала, що всім сторонам необхідно дотримуватися Мінських мирних домовленостей.

«Я не можу сказати, яку позицію в цьому питанні займає адміністрація США, але можу заявити про позицію європейців», - сказала вона.

Протягом останнього тижня бої в Східній Україні посилювалися, забравши життя щонайменше 36 осіб, включно з цивільними. Десятки людей отримали поранення. Від часу спалаху війни у 2014 році загинуло понад 9 800 людей.

У липні 2014 року ЄС запровадив низку економічних санкцій проти Росії, які включають економічні та дипломатичні заходи – скасування зустрічей на високому рівні, заборони на подорожування та замороження активів людей, пов'язаних з анексією Криму чи звинувачених у порушенні територіальної цілісності України.

У грудні минулого року чинність деяких із цих заходів продовжено до 31 липня.

«Великобританія наполегливо вказуватиме на відсутність будь-яких підстав для пом'якшення санкцій, і на наявність низки підстав для збереження тиску на Росію», - заявив британський міністр закордонних справ Борис Джонсон.

Міністр закордонних справ Литви Лінас Лінкявічус назвав події в Східній Україні «вельми небережливими».

«Ситуація таму любий час може вибухнути. Санкції, м'яко кажучи, необхідно зберегти. Ми не бачимо жодних причин для скасування нашого перегляду. Ми не бачимо жодного покращення ситуації», - сказав Лінкявічус.

Під час передвиборчої кампанії країн-членів ЄС непокоїло переважно сприятливе ставлення Дональда Трампа до Путіна. Він неодноразово хвалив Путіна і давав зрозуміти, що за його президентства американсько-російські відносини можуть покращитися. Це – навіть після того, як розвідувальні агентства США прийшли до висновку, що Росія втручалася у передвиборчу кампанію 2016 року з метою допомогти Трампу перемогти демократку Гіларі Клінтон.

Міністр закордонних справ Данії Андерс Самуельсен сказав, що його дещо заспокоїли висловлювання нового постійного представника США при ООН Ніккі Гейлі, яка говорила про збереження проти Росії санкцій стосовно анексії нею Криму.

Якщо американці змінять свій курс – я не думаю, що вони це зроблять – але тоді ЄС буде змушений відігравати сильнішу роль», - заявив глава МЗС Данії.

Минуле показало, попередив він, що коли утворюється вакуум завжди знаходиться хтось, хто цю порожню заповнить.

Голос Америки

Україна – НАТО

АНАЛІЗ ТЕМИ ТИЖНЯ

НАТО приступила до реалізації стратегії політико-дипломатичного стримування Росії

Із загостренням військової ситуації на сході України у зв'язку із обстрілами російськими військами Авдіївки, Україна знову постала у центрі уваги світової спільноти та міжнародних організацій, зокрема і НАТО. Чергова хвиля насильства на Донбасі знову викликала політичну реакцію з боку НАТО та США. Та попри це, Північноатлантичний альянс відклав плани щодо зустрічі з представниками української влади з приводу систем протиракетної оборони (ПРО). Західні офіційні особи зазначають, що такий крок свідчить про небажання НАТО провокувати негативну реакцію росіян. В Альянсі вважають, що для спілкування з Україною наразі «незручний час» через спроби президента США Дональда Трампа налагодити відносини з російським колегою Володимиром Путіним. [1]

Як ми уже зазначали раніше, позиція Трампа щодо НАТО та Росії була не однозначна, проте після низки заяв і зустрічей з європейськими лідерами ситуація дещо прояснилась. 5 лютого президент США під час телефонної розмови з генеральним секретарем НАТО Єнсом Столтенбергом обговорив ескалацію конфлікту на сході України і погодився взяти участь у зустрічі лідерів Альянсу в цьому році. Під час розмови президент США та генсек НАТО обговорили, зокрема, необхідність пошуку «мирного розв'язання конфлікту» вздовж українсько-російського кордону, повідомляє агентство DPA з посиланням на заяву Білого дому. Окрім того, американський президент висловив рішучу підтримку НАТО. [2]

Очевидно, вибудовуючи політику у рамках НАТО Америка не збирається йти на відкритий конфлікт з Росією і діє надто обережно, щоб не зачепити болючі інтереси РФ. Але в історії вже є добре відомий приклад політики потурання агресору і ще більш відомі наслідки такої політики. Існує також ймовірність посилення відносин США і Росії. Ще однією підставою для таких суджень є заяви віце-президента США Майка Пенса, про об'єднання зусиль Америки та Росії у боротьбі проти ІДІЛ. [3] Отже НАТО буде враховувати таку позицію американського президента і надалі буде шукати можливості повернути Росію до відносин стратегічного партнерства з Альянсом.

Водночас, у контексті ескалації російської агресії в Україні, НАТО посилює оборону на своєму східному фронті, з метою забезпечити кордони країн-членів. Про це свідчить його активність на території Литви, куди на початку лютого прибув батальйон **військ посиленої передової присутності НАТО ((Enhanced Forward Presence)**. У Польщі на двосторонній основі також дислоковані чотири

тисячі американських військових та воєнна техніка, які у порядку ротації будуть розміщені у Балтійських країнах. [4] При цьому **відсікається Україна з цієї системи оборони і зберігається політичний діалог з Росією.**

Тут доречно згадати слова генерала Філіпа Брідлава, колишнього головнокомандувача військ НАТО в Європі. Він розуміється у ситуації як ніхто краще. У свідченнях перед комітетом Сенату із міжнародних відносин він заявив: «Адміністрація Трампа, яка розуміє важливість сильної позиції для успіху у переговорах, повинна сповідати позицію розміщення оборонних засобів на найближчих підступах до супротивника, коли йдеться про протидію викликам Кремля на адресу НАТО. Адміністрація Обами не виявила бажання надати Україні оборонні озброєння, необхідні для того, щоб краще захистити себе. Нова команда спроможна уникнути цієї помилки», - йдеться у тексті виступу Брідлава, оприлюдненому на сайті Комітету. [5]

Тим часом, попри пошук діалогу з боку НАТО, РФ продовжує свою гібридну, інформаційну війну з метою скомпрометувати та дискредитувати Альянс. За словами офіційного представника НАТО Оана Лунгеску, серед посадових осіб НАТО і Євросоюзу зростає стурбованість з приводу здатності Росії використовувати телебачення та Інтернет для розповсюдження фейкових новин про Альянс. [6]

У свою чергу, на тлі ескалації конфлікту на Донбасі, та відкладенням переговорів з НАТО щодо питання використання систем ПРО в Європі, зокрема, в Румунії, Президент України Петро Порошенко заявив, що готовий провести референдум про набуття членства України в Альянсі. Таку заяву він зробив в інтерв'ю німецькому виданню Berliner Morgen post. Відповідаючи на питання про те, чи є вступ до НАТО реалістичною метою для України, Порошенко сказав, що для нього, в першу чергу, важлива думка українського народу з цього питання. За його словами, зараз «НАТО є єдиною дієвою організацією колективної безпеки». [7] **Більш за все, що така теза Президента пролунала не випадково, адже 17-19 лютого відбудеться форум колективної безпеки – Мюнхенська конференція, де серед актуальних питань подальшої діяльності НАТО та колективної безпеки в Європі стоятиме питання кризи в Україні. Також, це можна оцінити як тест на реакцію з боку Росії, яка вкрай болісно сприймає будь-яку інформацію щодо членства України в НАТО.**

Таким чином, незважаючи на новий виток агресії Росії проти України, НАТО і надалі буде зацікавлена в пошуку діалогу з Росією щоб уникнути силового зіткнення з нею, яке може стати початком війни. Цим буде обумовлюватись досить обережна політика НАТО щодо України, про що свідчить факт призупинення переговорів щодо ПРО в Європі. Проте, нині діяльність НАТО більш схожа на рефлексію політичних процесів у США та Європі, але мало концентрується власне на оборонній функції, тому що в такому разі стратегічна ініціатива опиняється в руках Росії.

1. http://espreso.tv/news/2017/02/02/u_nato_vidklaly_zustrich_z_predstavnykamy_ukrayiny_sc_hob_ne_svarytysya_z_rosiyeyu
2. <http://www.dw.com/uk/%D1%82%D1%80%Do%Bo%Do%BC%Do%BF-%Do%B7%Do%Bo%D1%8F%Do%B2%Do%B8%Do%B2-%Do%BF%D1%80%Do%BE-%D1%80%D1%96%D1%88%D1%83%D1%87%D1%83-%Do%BF%D1%96%Do%B4%D1%82%D1%80%Do%B8%Do%BC%Do%BA%D1%83-%Do%BD%Do%Bo%D1%82%Do%BE/a-37424471>
3. <https://www.obozrevatel.com/politics/29307-obmenyat-ukrainu-na-siriyu-amerikanist-obyasnil-zayavlenie-vitse-prezidenta-ssha.htm>
4. <https://regnum.ru/news/polit/2236072.html>
5. <http://ukrainian.voanews.com/a/ukraina-zbroya/3716354.html>

6. <http://tyzhden.ua/News/185279>
7. <https://daily.rbc.ua/ukr/show/petr-poroshenko-nameren-provesti-referendum-1486118119.html>

Євроантлантичний процес в Україні

НАТО привітала прогрес України в реалізації антикорупційних реформ

08.02.2017

Відбулось засідання Комісії Україна-НАТО за участі першого заступника Секретаря Ради національної безпеки і оборони України М.Ковалю, заступника Генерального прокурора України Є.Єніна, Голови Національного агентства із запобігання корупції Н.Корчак та заступника Директора Національного антикорупційного бюро України А.Новака.

Під час засідання обговорено хід імплементації Антикорупційної стратегії України на 2015 - 2017 рр., антикорупційні зусилля Генпрокуратури, НАБУ та НАЗК, антикорупційні реформи в оборонному секторі.

Окремо було обговорено результати впровадження останньої Самооцінки на предмет виявлення корупційних ризиків, яка була проведена в Україні в рамках Програми НАТО з розбудови цілісності, прозорості, підзвітності та зниження корупційних ризиків в роботі оборонних та безпекових інституцій (Програма VI).

Союзники надали позитивної оцінки реалізації антикорупційних реформ в Україні та привітали зусилля української сторони щодо створення дієвої системи запобігання та боротьби з корупцією. Водночас було зазначено, що боротьба з корупцією залишається ключовою умовою для подальшої підтримки з боку країн-членів НАТО процесу реформування оборонної сфери України.

Перебуваючи в штаб-квартирі НАТО українська делегація також зустрілась зі Спеціалізованим представником Генсека Альянсу Дж.Аппатураєм. У ході зазначеної зустрічі стороною НАТО було наголошено, що Україна залишається топ-пріоритетом порядку денного Альянсу. Високий представник НАТО також привітав зусилля України, спрямовані на запобігання та боротьбу з корупцією у секторі безпеки і оборони, та запевнив, що Альянс залишатиметься її надійним партнером у цій діяльності.

Місія України при НАТО

Прем'єр-міністр і в. о Генерального секретаря НАТО обговорили поступ Уряду у проведенні реформ

09.02.2017

Під час зустрічі Прем'єр-міністра України Володимира Гройсмана з в.о. Генерального секретаря НАТО Роуз Геттемюллер у Брюсселі сторони обговорили поступ Уряду у проведенні реформ в Україні.

В.о Генсека НАТО відзначила, що останні роки для України є важким періодом, але незважаючи на складнощі в Україні, у різних сферах відбуваються реформи, сказала вона та запевнила у своїй підтримці.

Володимир Гройсман зазначив, що Україна проводить реформи, незважаючи на різні види агресії, від яких вона потерпає, зокрема в економічній та енергетичній сферах.

"За декілька років Україні вдалося зробити серйозні кроки, які забезпечать незворотність змін і будуть направлені на утвердження сильної демократичної України, європейської держави з сильною економікою і сильною системою правосуддя", - зазначив Глава Уряду.

"Наше завдання - бути економічно, демократично сильнішими, щоб ефективно оборонити кордони Європейського Союзу", - наголосив він.

Говорячи про реформи, він зазначив, що в Україні ухвалено антикорупційне законодавство, яке дозволило створити механізми боротьби з корупцією. Реформується фінансова система країни. У жовтні розпочато реформу судової системи.

Також відновлено макроекономічну стабільність. В Україні почалося економічне зростання.

Уряд провів реформи в енергетичному секторі та у сфері децентралізації. У 2017 році Уряд планує здійснити реформу пенсійної системи.

Володимир Гройсман зазначив, що Кабінет Міністрів у травні минулого року почав реформу державної служби. "Ми почали перезавантажувати державну службу по усій країні", - зазначив він.

Уряд також працює над Середньостроковим планом пріоритетних дій до 2020 року. На даному етапі план обговорюється із громадськістю та експертним середовищем.

В.о. Генсека НАТО також зауважила, що процес реформ просувається в Україні. Серед них вона відзначила провадження системи електронних декларацій, зазначивши, що "це дуже гарний крок вперед".

"Я вітаю ваші зусилля. Я також заохочую Україну просувати свої реформи. НАТО буде продовжувати політичну і практичну підтримку України через пакет комплексної допомоги, трастові фонди", - зазначила Роуз Геттемюллер під час спілкування із журналістами за результатами переговорів.

НАТО підтримує програму регіональної повітряної безпеки, щоб Україна могла врядувати випадками порушення повітряної безпеки, зазначила вона.

Також здійснюються програми медичної реабілітації для українських військових, відбулися тренування більше 800 військових, надаються поради антикорупційним органам. НАТО допоміг розбудувати центр для моніторингу і розслідування порушень кібербезпеки та допомагає реформувати інституції безпеки і оборони України, зазначила в.о. Генсека НАТО.

Глава Уряду подякував за високу оцінку НАТО перетворень, що відбуваються в Україні.

В Україні та НАТО є план спільних дій, ухвалений Урядом. Найближчим часом цей план дій буде розглянутий і підписаний Президентом, зазначив Прем'єр-міністр.

"Це означає, що ми будемо поглиблювати нашу співпрацю через використання різних інструментів, у тому числі трастових фондів, які створені, в освітній сфері щодо навчання українських військових, та багатьох інших сферах, що охоплюють нашу співпрацю", - зазначив Володимир Гройсман.

Прем'єр-міністр запросив в.о. Генерального секретаря НАТО Роуз Геттемюллер відвідати Україну.

"Ми є надійним партнером НАТО. Ми будемо все робити для того, щоб поглиблювати нашу співпрацю, робити її результати більш ефективними в інтересах безпеки на континенті і розвитку демократії", - наголосив Володимир Гройсман.

Урядовий портал

НАТО у фокусі тижня

Трамп обговорив події на Донбасі з генеральним секретарем НАТО

06.02.2017

Президент США Дональд Трамп обговорив збройний конфлікт на сході України у телефонній розмові з генеральним секретарем НАТО Єнсом Столтенбергом і погодився взяти участь у зустрічі лідерів альянсу пізніше в цьому році. Про це інформує Білий дім.

У заяві адміністрації Трампа про розмову, що відбулася 5 лютого, йдеться, що двоє лідерів «обговорили можливості для мирного врегулювання конфлікту». Інших подробиць повідомлення не містить.

Попередня адміністрація США та інші країни Заходу запроївадили санкції щодо Росії через анексію Криму та підтримку Москвою сепаратистських бойовиків на сході України. Від початку збройного протистояння на Донбасі загинули майже 10 тисяч людей.

Президент США Дональд Трамп у перебігу передвиборної кампанії не раз висловлював заяви, прихильні до Росії і її президента Володимира Путіна. Він, зокрема, припустив імовірність розглянути можливість скорочення чи скасування санкцій щодо Росії і навіть визнання належності Росії окупованого нею нині українського Криму.

Вице-президент США Майк Пенс не виключив послаблення чи й повного скасування санкцій щодо Росії. Про це він сказав наприкінці минулого тижня у програмі американського телеканалу ABC News.

Також минулого тижня в ООН посол США Ніккі Гейлі, яка представляє позицію адміністрації Трампа, засудила Росію через активізацію бойових дій на сході України. Вона повторила позицію США щодо того, що санкції, запроваджені через анексію Криму, залишаться чинними до деокупації півострова.

Радіо Свобода

Екс-головнокомандувач НАТО закликав Трампа озброїти Україну, щоб не повторити помилку Обами

09.02.2017

Дональд Трамп має уникнути помилки Барака Обами, який не наважився надати Україні оборонні озброєння, необхідні для самооборони. Про це у свідченнях перед комітетом Сенату із міжнародних відносин заявив генерал Філіп Брідлав, колишній головнокомандувач військ НАТО у Європі.

"Адміністрація Трампа, яка розуміє важливість сильної позиції для успіху у переговорах, повинна сповідати позицію розміщення оборонних засобів на найближчих підступах до супротивника, коли йдеться про протидію викликам Кремля на адресу НАТО. Адміністрація Обами не виявила бажання надати Україні оборонні озброєння, необхідні для того, щоб краще захистити себе. Нова команда спроможна уникнути цієї помилки", - йдеться у тексті виступу Брідлава, оприлюдненому на сайті Комітету.

Брідлав також закликав Трампа не знімати санкцій з Росії до повного виконання Росією умов Мінських угод.

Чим більше проблем Росія має в Україні, тим менша ймовірність того, що вона спричинятиме проблеми на східному фланзі НАТО, також заявив Брідлав.

"Діалог з Росією можливий, так само, як і співпраця з певних важливих питань. Але не можна дозволити, щоб заради співпраці ми відмовлялись від власних принципів, чи здавали власні інтереси. Ми повинні починати діалог на базі довіри та взаємоповаги. Таким чином можна буде досягнути угод, які служитимуть нашим інтересам, і протримаються тривалий час", - відзначив Брідлав.

Голос Америки

Зовнішня політика

АНАЛІЗ ТЕМИ ТИЖНЯ

Україна поновлює активність своєї зовнішньої політики у Чорноморському регіоні

3 лютого відбулася 25-річниця встановлення дипломатичних відносин між Україною і Туреччиною. Президент Петро Порошенко направив привітання Президенту Туреччини Реджепу Таїпу Ердогану. У відповідь, Ердоган підкреслив, що «Туреччина, безсумнівно, підтримуватиме вирішення проблем в регіоні на засадах збереження територіальної цілісності та суверенітету нашого стратегічного партнера України». [1]

9 лютого Президент України провів зустріч із Міністром закордонних справ Турецької Республіки Мевлютом Чавушоглу. Петро Порошенко та Мевлют Чавушоглу обговорили порядок денний наступного засідання Стратегічної ради високого рівня між Україною та Туреччиною, яку заплановано провести під співголовуванням Глав двох держав навесні поточного року.

Сторони відзначили високу динаміку у двосторонньої взаємодії у контексті реалізації досягнутих домовленостей і заявили, що це є міцною базою для подальшого розвитку стратегічного партнерства. У ході зустрічі також було окремо наголошено на важливості якнайшвидшого завершення переговорного процесу щодо укладення угоди про зону вільної торгівлі між Україною та Туреччиною. Міністр закордонних справ запевнив, що Туреччина й надалі залишатиметься непохитною у підтримці територіальної цілісності України, в тому числі невизнанні незаконної окупації Криму. [2] 10 лютого очільники МЗС України та Туреччини зробили заяву, про те, що Україна і Туреччина планують укласти угоду про безвізові поїздки громадян за внутрішніми документами. Цей проект має бути реалізований до початку літа.[3] Цей успіх в сфері консульських зносин було досягнуто, зокрема, завдяки активним зусиллям нещодавно призначеного нового посла України в Турецькій Республіці пана Себігі А.І. Нагадаємо, до цього часу за внутрішнім паспортом наші громадяни мають право їздити тільки до Білорусі та Росії.

Окрім візиту турецького міністра Україна активізувала свої стосунки з двома іншими чорноморськими країнами – Грецією та Молдовою. Так 8 лютого відбулася зустріч глав урядів України та Греції Володимира Гройсмана та Алексіса Ципраса. Однією з тем зустрічі стало питання безпекових аспектів, зокрема щодо ситуації на сході України та стан виконання Мінських домовленостей. Греція, зокрема,

зацікавлена у розвитку співробітництва з причорноморськими регіонами України, що зумовлено її історичними, культурними та економічними зв'язками із цими регіонами, підкреслив Алексіс Ципрас. [4]

13 лютого відбулася зустріч Президента України з Прем'єр-Міністром Республіки Молдова Павлом Філіпом.[5] Основними питаннями зустрічі були територіальна цілісність України та Молдови у контексті російської агресії, економічна, екологічна та енергетична співпраця, співробітництво в рамках міжнародних організацій, процес демаркації та розбудови українсько-молдовського кордону та ін. Отже, як видно останнім часом в Чорноморському регіоні відбуваються дуже динамічні політичні процеси. Незважаючи на те, що Президент Туреччини Ердоган пішов на стрімке зближення з Росією, **Туреччина зберігає певний контрбаланс у цих відносинах. Про це свідчать неодноразові заяви вищого керівництва Туреччини про засудження російської агресії на Донбасі та окупації Криму.** До прикладу, варто згадати слова того ж міністра закордонних справ Туреччини Мевлюта Чавушоглу під час зустрічі з Уповноваженим Президента України у справах кримськотатарського народу Мустафою Джемільєвим, яка відбулась у 2016 році: «Кроки Туреччини до «примирення» з Росією не відобразяться на позиції країни щодо невизнання окупації Криму та надання допомоги кримським татарам». [6] Підтвердженням слів і свідченням прихильної політики Анкари до України є рішення про безвізові поїздки громадян за внутрішніми паспортами.

Президент Молдови та глава уряду Греції теж відзначаються своїми проросійськими поглядами. Незважаючи на заяви президента Молдови І. Додона про відновлення економічних і політичних зв'язків з Росією, та про відхилення відкриття представництва НАТО, [7] **візит Павла Філіпа в Україну свідчить про пошук балансу у трикутнику Молдова-Україна-Росія. Усі означені візити є своєрідним кидком у бік Росії і сигналом про те, що політика цих країн спрямована на уникнення одновекторності та орієнтації лише на Кремль.**

1. <http://www.president.gov.ua/news/ukrayinsko-turecka-druzhiba-spirayetsya-na-micnij-fundament-d-39906>
2. <http://www.president.gov.ua/news/glava-derzhavi-proviv-zustrich-z-ministrom-zakordonnih-sprav-39970>
3. <https://www.unian.ua/politics/1770802-klimkin-anonsuvav-ugodu-iz-turechchinoyu-pro-bezvizovi-pojizdki-za-vnutrishnimi-dokumentami.html>
4. http://www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=24972560&cat_id=244274130
5. <http://www.president.gov.ua/news/ukrayina-i-moldova-budut-vidnovleni-u-svoyih-suverennih-ta-m-40006>
6. <http://www.unn.com.ua/uk/news/1598674-mzs-turechchini-primirennya-z-rosiyeyu-ne-vpline-na-pozitsiyu-schodo-nevznannya-okupatsiyi-krimu>
7. <http://www.radiosvoboda.org/a/news/28297189.html>

Двосторонні відносини**Литва****Президент України обговорив з Міністром закордонних справ Литви ситуацію на Донбасі та питання європейської інтеграції України****09.02.2017**

Президент Петро Порошенко провів зустріч з Міністром закордонних справ Литовської Республіки Лінасом Лінкявічусом.

Президент висловив вдячність за послідовну позицію Литви стосовно підтримки суверенітету і територіальної цілісності України, засудження російської агресії, в тому числі окупації Криму.

Сторони обговорили ситуацію на Донбасі, зокрема її загострення у зв'язку з останніми обстрілами Авдіївки з боку російсько-терористичних військ, та наголосили на першочерговій необхідності дотримання режиму повного припинення вогню. Було відзначено важливість подальших скоординованих міжнародних зусиль для протидії агресивним діям Росії, передусім шляхом продовження застосування відповідних санкцій.

Глава держави подякував за активну підтримку Литви у питанні негайного запровадження Європейським Союзом безвізового режиму для громадян України.

Інтернет-представництво Президента України

США**Президент України провів телефонну розмову з Президентом Сполучених Штатів Америки****05.02.2017**

Президент України Петро Порошенко провів телефонну розмову з Президентом Сполучених Штатів Америки Дональдом Трампом.

Петро Порошенко привітав свого колегу з інавгурацією на посаді Глави Сполучених Штатів та висловився за активізацію діалогу на всіх рівнях з новою американською Адміністрацією.

Співрозмовники обговорили питання зміцнення стратегічного партнерства між Україною та США.

Особливу увагу було приділено врегулюванню ситуації на Донбасі та досягненню миру політико-дипломатичним шляхом.

Сторони висловили глибоку стурбованість через ескалацію напруженості та погіршення гуманітарної ситуації, передусім у районі Авдіївки. Лідери країн наголосили на нагальній необхідності встановлення режиму повного припинення вогню.

Президент України подякував Главі Білого дому за тверду підтримку суверенітету та територіальної цілісності України.

Петро Порошенко висловився за активізацію економічних і ділових зв'язків, що сприятиме створенню нових робочих місць і зростанню добробуту громадян обох країн.

Під час розмови також було обговорено майбутній візит Президента Петра Порошенка до Вашингтона, для підготовки якого до США поїде Міністр закордонних справ України.

Інтернет-представництво Президента України

Болгарія**Президент України провів телефонну розмову з Президентом Болгарії****02.02.2017**

Глава держави провів телефонну розмову з Президентом Республіки Болгарія Руменом Радевим та привітав його з вступом на найвищу державну посаду.

Петро Порошенко проінформував щодо ескалації ситуації на Донбасі, спричиненої постійними обстрілами Авдіївки з боку російських бойовиків. Румен Радев висловив підтримку Україні та а погодився з важливістю негайного припинення вогню для відновлення інфраструктури в Авдіївці.

Петро Порошенко відзначив послідовну підтримку, яку Болгарія надає Україні в питанні захисту територіальної цілісності та протидії російській агресії. Він висловив сподівання, що новий Президент Болгарії продовжить цю політику, зокрема в контексті збереження санкцій ЄС стосовно Росії до повного відновлення суверенітету України в її міжнародно визнаних кордонах.

Було досягнуто домовленості щодо подальшої координації дій двох країн з метою активізації процесу європейської інтеграції України та посилення співпраці з НАТО.

Президенти обговорили окремі актуальні питання двосторонніх торговельно-економічних відносин та зміцнення співпраці у галузі енергетичної безпеки. Були розглянуті можливості проведення наступного засідання Спільної українсько-болгарської міжурядової комісії з економічного співробітництва. Сторони також порушили питання подальшої реалізації проекту реконструкції автодороги Одеса – Болград – Рені до Болгарії.

Глава держави запросив Румена Радева здійснити офіційний візит до України у зручний для нього час. Запрошення було з вдячністю прийнято.

Інтернет-представництво Президента України

Словаччина

Світ має бути активнішим у тиску на Росію задля припинення вогню – Президент

02.02.2017

Президент України Петро Порошенко провів телефонну розмову з Президентом Словаччини Андреєм Кіскою.

Сторони обмінялися думками з важливих питань порядку денного двосторонніх відносин та міжнародного співробітництва.

Глава держави подякував словацькому лідеру за послідовну підтримку суверенітету та територіальної цілісності України.

Президент України повідомив про погіршення безпекової ситуації на Донбасі. «Російські бойовики обстрілюють Авдіївку, не даючи можливості відновити електропостачання. Світ має бути активнішим у тиску на Росію, щоб припинити вогонь», - сказав Президент. Він наголосив на важливості дотримання режиму санкцій ЄС проти Росії до повного виконання нею взятих на себе зобов'язань в рамках Мінського процесу.

Андрей Кіска запевнив у підтримці України і висловився за негайне припинення вогню.

В контексті взаємодії двох країн на євроінтеграційному напрямку були обговорені питання участі Словаччини в процесі реформування української економіки, співпраця в енергетичній сфері. Окрему увагу було приділено підтримці словацькою стороною впровадження Євросоюзом безвізового режиму для громадян України.

Інтернет-представництво Президента України

Опір російській гібридній війні

АНАЛІЗ ТЕМИ ТИЖНЯ

Донбас: окупація чи ефективний контроль?

Після прийняття досить суперечливого Розпорядження КМУ щодо окремих районів Донецької та Луганської областей з кінця січня і по нині у засобах масової інформації та соцмережах оговорюється заява заступника міністра з питань окупованих територій і внутрішньо переміщених осіб Георгія Туки. Основний меседж Г. Туки полягає у тому, що насправді окуповані території Донбасу не є окупованими, а просто знаходяться під **«ефективним контролем» Росії**. В ефірі телеканалу Еспресо він заявив, що з точки зору закону, Російська Федерація здійснює «ефективний контроль» на Донбасі. «Є певні юридичні показники, які застосовуються в світі і які зазначають, що таке окупація, що таке ефективний контроль. Окупація – це у нас суто Крим. Там працюють державні органи країни-окупанта», - сказав Тука. За його словами, аргументи про те, що «всім відомо, що на території так званих ДНР-ЛНР є Росія» не розглядаються у міжнародних та українських судах. [1]

Відзначимо, ця заява Г. Туки пролунала на передодні ініціювання законопроекту у Верховній Раді про відповідальність Російської Федерації за агресію на Донбасі та завдані нею збитки. Г. Тука також зауважив: «Факт окупації можна визнати місцевим законом. Але це не впливає абсолютно ні на що. Є два поняття: окупація та ефективний контроль...». [2] Окрім того, він переконаний, що понад два роки в Україні здійснювалася помилкова підміна поняття, і окремі території Донбасу, де українська влада не має контролю, називалися окупованими[3]. **Направду поняття підміняє сам Тука.** Статус окупованої території визначається не місцевим законом, а Гаазькою конвенцією (1907 р.) та Женевською конвенцією про захист цивільного населення під час війни (1949 р.). **«Територія вважається окупованою, коли вона перебуває під безпосереднім контролем ворожої армії».** Таке формулювання записано в Гаазькій конвенції 1907 р. Тобто, якщо територія за твердженням Туки знаходиться під «ефективним контролем» **ворожої армії, вона вже вважається окупованою. Цей висновок має не полемічний, а юридичний характер. Це означає що окуповану територію заборонено включати до складу держави-окупанта.** Недотримання ж державою-окупантом цієї норми міжнародного права тягне за собою політичні, моральні та матеріальні санкції за злочини, які є особливо небезпечними, включаючи й кримінальну відповідальність

конкретних посадових осіб чи звичайних громадян. Таким чином підмінюючи поняття пан Тука, прагнучи цього чи ні, намагається нас переконати у відсутності російських військ на території Донбасу, в чому власне Кремль переконує всю міжнародну спільноту. Адже логічно: якщо територія не окупована то немає і ворожих військ які її окупували.

Також, міністр з питань окупованих територій і внутрішньо переміщених осіб В. Черниш в інтерв'ю Українській правді сказав «...Так, ця правова різниця не змінює суті цього збройного протистояння України та Росії. Але правові наслідки тут різні. При окупації повну відповідальність за анексований Крим несе Росія. А при ефективному контролі наша держава зобов'язана діяти так, щоб у невійськовий спосіб повернути території, інтегрувати їх та підтримувати зв'язки з ними»[4]. Дана теза міністра звучить абсурдно.

Щоб розібратися у рівні компетентності і правдивості заяви пана Туки та пана Черниша звернімося до міжнародного права. Суддя-міжнародник, уповноважений України в Міжнародному суді ООН у 2008 році Володимир Василенко прокоментував це так: «Не можна протиставляти питання тимчасової воєнної окупації та ефективного контролю. Окупація не буде визнана окупацією без здійснення ефективного контролю окупантом. Це парні категорії і вони не роздільні одна від одної. Окупація визнається тоді окупацією, коли вона ефективна», - зазначив Василенко.

Суддя наводить приклади з міжнародних конвенцій. «Міжнародні конвенції ще з 1907 року покладають усю відповідальність за події на окупованих територіях на державу-окупанта. За протоколом 1977 року держава окупант повинна забезпечувати усе цивільне населення на окупованій території засобами необхідними для виживання. Саме ця відповідальність і називається ефективним контролем», - стверджує суддя. [5]

Висновки авторитетного юриста, доводять що саме Г.Тука та В. Черниш підмінюють і маніпулюють поняттями та дезінформують суспільство. Інше питання з якою метою? І хто за цим стоїть? Очевидно проблема тут не тільки в невігластві пана Туки в галузі міжнародного права. Цілком ймовірно, що це була інформаційна операція керівництва, спрямована на внутрішню ситуацію в країні, щоб відвернути увагу громадськості від економічного занепаду, тарифної політики, втрати владою своєї легітимності та усіх інших гарячих питань.

Загострення ситуації на сході України актуалізувало питання визнання Росії як окупанта Донбасу на рівні закону. Однак, така ініціатива не зовсім вигідна деяким політичним і бізнесовим колам, бо попри фактичну війну триває тісна кооперація російських і українських бізнес-груп. Очевидно, так-зване «ефективне управління Росії» дасть можливість розвивати таку кооперацію і надалі. Також, називаючи війну антитерористичною операцією влада фактично відкидає факт присутності російських військ на території України і звільняє Росію від відповідальності. Відтак, якщо на сході нашої держави проходить АТО, це виключає факт міжнародного конфлікту, і, відповідно, усі витрати і відповідальність буде нести Україна. Якщо території не підконтрольні українській владі, їх не визнають окупованими а Росію окупантом, це фактично означає, що там немає російських військ і в Україні йде громадянська війна. Така зовнішня і внутрішня маніпуляція поняттями і сенсами, інформаційні вливання, реакція української політичної еліти на конфлікт відображає усю його гібридність. Аналізуючи заяви очільника міністерства з питань окупованих територій і внутрішньо переміщених осіб України та його заступника, зважаючи на факт війни з Росією і водночас бізнесовий інтерес та співробітництво з нею, можна зробити висновок, що Україна йде до такого ж гібридного миру з агресором. Адже окуповані території не інтегрують за схемою Мінських угод – їх просто звільняють від окупантів, чого не планує робити чинна влада.

1. [http://espreso.tv/news/2017/01/24/tuka na donbasi ne okupaciya a quotefektyvnyy kontrolquot rosiyi](http://espreso.tv/news/2017/01/24/tuka_na_donbasi_ne_okupaciya_a_quotefektyvnyy_kontrolquot_rosiyi)
2. <http://novynarnia.com/2017/02/07/tuka-navit-iz-zakonom-ordlo-ne-bude-okupovanim-tam-efektivniy-kontrol-rf/>
3. <https://www.ukrinform.ua/rubric-doneccina/2164543-aspekti-okupacii-tuka-poasniv-principovu-riznicu-miz-krimom-i-donbasom.html>
4. <http://www.pravda.com.ua/articles/2017/01/26/7133512/>
5. [http://espreso.tv/news/2017/01/31/suddya mizhnarodnyk poyasnyv chomu okupaciya nemozhlyva bez efektyvnogo kontrolyu](http://espreso.tv/news/2017/01/31/suddya_mizhnarodnyk_poyasnyv_chomu_okupaciya_nemozhlyva_bez_efektyvnogo_kontrolyu)